

1848.

ARNHEMISCHE SCOURANT.

De prijs der Advertentiën is, van een tot twee regels, f 1.00, voor elken regel daarboven f 0.50, behalve f 35 centen regelte, voor elke plaatsing.

Maandag 9 Mei.

Het Journal de la Haye de gekette bedoelingen van den minister van

het Journal de la Haye, van donderdag 5 mei, onder het voorwiel van een uitdrukking, die wij in elk ander blad misschien onopgemerkt voorbij zouden laten gaan; maar die in een blad, hetwelk voor het orgaan der regering gehouden wordt, hare bepaalde beteekenis hebben kan.

Uit de staten van uitvoer van België naar Nederland, over de drie eerste maanden des vorigen jaars, blijkt dat deze, niettegenstaande het bestaan van 5 januari, niet minder geweest dan in de drie eerste maanden des vorigen jaars. — Het Journal maakt daarop de zeer juiste stelling, dat deze tijdsbestekken geen punt van vergelijking kunnen uitmaken, omdat de landbouw van het vorige jaar

leemmeren als thans de verhoogde uitvoerregten; maar daarop laat het Journal volgen: *Si l'industrie Belge a le tempérament assez robuste pour résister a ces rigueurs, cette circonstance ajoutera une NOUVELLE force aux réclamations de l'industrie néerlandaise similaire, qui demande la prolongation INDEFINIE du statu quo actuel.*

Wat beduidt dat? Zou het besluit van 5 januari niet ook aangenomen worden voor den tijd van een jaar? Of uitvoer van België door hooge regten belemmerd wordt, iets meer zijn dan een repressaille maatregel? Zou het, het statu quo te zijn? — Niets zal gemiddeld

dan, door te veel van België te eischen, de onderhandelingen vruchteloos te maken en het jaar ongebruikt voorbij te laten gaan. Het bestuur stelt dan de verlenging van de termijn voor en geeft, in geheim comité, hoop op van zijnen leden wil, om de zaken tot een eind te brengen; beschuldigt daar België van haasdrigheid, van onredelijkheid, en dewijl in het geheim comité niemand is, die hetgeen men goedvindt mede te deelen, en tegenspreken of aanvullen, wat men goedvindt te verzwijgen, stemt de verontwaardigde Kamer, die met de regering van oordeel is, dat men toonen moest

ging van het statu quo voor twee a drie jaar oed.

deze bedoeling, dat zij niet in haar geheel voor onbepaalden tijd kan gehandhaafd worden, maar bij den terugkeer tot het oude zal hier en daar een enkel regt op zijne opgevoerde hoogte blijven staan; want is het thans reeds waar in de oogen der regering *que l'industrie similaire de l'industrie néerlandaise demande la prolongation indéfinie du statu quo*, wanneer dat statu quo eenige jaren voortduurt, ontwilligen zich in dien onnatuurlijken toestand planten, aan onzen grond niet eigen, of zij die er reeds vroeger waren, krijgen in de broekast der beschermende regten eenen onnatuurlijken wortel en eene gevoeligheid, die hen in de frissche lucht der vrije mededinging zou doen kwijnen. Wij weten, de minister van financiën is geen vriend van beschermende regten, noch van repressailles maatregelen, want hij heeft het alreeds gezegd: maar zoo lang hij desmettenin goedvindt, repressailles voor te stellen, eene graanwet laat bestaan en een tarief tot stand brengt, als dat, waardoor onze handel belemmerd wordt, — dan weten wij niet, hoe de zijne grootmoedigheid in het verloochenen zijner vijandschap tegen die maatregelen gaan kan; en ligt dat wij in zijne handelingen de uitdrukking vinden ener overtuiging, *que l'industrie néerlandaise similaire demande la prolongation INDEFINIE du statu quo.*

Buitenlandsche kerigten.

POLEN.

De sterfte onder de soldaten is zeer aanmerkbare. Men telde gemiddeld 16 doden op eenen dag. Naar het gerucht, moet de senwinkingheele worden. Wenschelijk om spien te zijn, begraaft men de liken in een tuin van sekoren *Urich* in de voestad, en dan nog bij nacht. De rede, welke een rabbijn hier ter zijner dediging hield, is zeer merkwaardig. Hij zeide: *Mijne heeren! Ik begooft mij, tijdens den opstand, naar den directeurs van politie, die in de weg ik ga naar den senator *Kristern*, die is weg ik hi naar den senator *Kopp*, die is weg: alle revolutionairen zijn weg: iten de revolutionairen zijn in haar regt. Mijne heeren! ik weet ook niet, of gijlieden wel zegt hecht; ik behoef het niet te weten; ik weet alleen, wie het gezag in handen heeft, deze heeft recht op dien gehoorzaam ik.*

ZWITSERSLAND.

Zürich, 9 mei. Het Berneer wetgevings-outwerp, hetwelk reeds vier ongeveer twee weken publiek ge-

maakt werd, ondervindt weinig bijval. Den conservatieven is het te radicaal, de gematigd-liberalen te conservatief en te radicaal, en den socialistischen demokraten vordert het evenwilt. Kortom, niemand is te eengent zeer mede ingenomen, zelfs niet eens de leden der commissie tot redactie. Een grootlachdoortastend denkbeeld is er nergens in te vinden; het gebrek aan een nutmuntend, doeffik, afgezien over zich in detsel arbeid maar af te zeer gevoelen.

OOSTENRIJK.

Wenen, 30 april. Naar men verneemt hebben er vele staats-conferentiën, in het bijzijn van de zoen van Berlijn teruggekeerde graaf von *Frickel* plaats. Dit diens zending niet enkel in verband stond met de poolische aangelegenheden, maar daaraan ook de godsdienst-vraag en de zoogenaamde wetgevings-aangelegenheid niet vreemd bleven, schijnt op deze politie eene uitgemaakte zaak. Het blijkt, overigens, uit het verband der omstandigheden, dat Pruisen wensch, zich geheel zelfstandig en met en door eigene krachten te bewegen en te ontwikkelen.

PRUISSEN.

Berlijn, 2 mei. Onze constitutie-kwestie, welke, naar wij van onderscheidene zijden vernemen, ter overweging aan den staatsraad is voorgelegd, wordt hier op publieke plaatsen of in bijzondere kringen schier niet besproken of behandeld. Welke nu ook de bron die publicke lauwert zijn moge, welke een stellig feit is, zoo is niettemin de ophanden zijnde ontwikkeling onzer constitutie voor de toekomst van Pruisen en ons gezamenlijk vaderland van zoo veel belang, dat zij niet genoeg ter sprake kan gebracht worden. Tot eene omvattende begoordeeling en discussie kon gewis de naastkenrige kennis van het ontwerp vereischt worden; daar hetzelve, echter, tot dusverre, aan de publiciteit onttrokken blijft, kunnen wij slechts over algemeene beginselen spreken. In de eerste plaats kan het niet dan toejuiching verdienen, dat, naar wij vernemen, men niet voornemens schijnt eene eerste erfelijke Kamer in te stellen. De vermindering van het kiesbeginzel met het erfelijke, deugt, naar onze meening, bij de landvertoegwoordiging in het algemeen niet; het leidt onvermijdelijk tot conflicten en tot eene dikwijls hooggaande opgewondenheid en wan-stemming. Of men bij verdeling der stemgeregtigden volgens een standden-, dan wel volgens een representatief systeem te werk ga, schijnt vrij onverschillig; het is slechts zaak, zorg te dragen, dat alle ingezetenen des staats vertegenwoordigd worden.

BEIJEREN.

Augsburg, 8 mei. De rustverstorende ongeregeligheden hebben zich niet herhaald. Voor het geval, dat er eenige nieuwe poging daartoe mogt gemaakt worden, waren de ernstigste maatregelen getroffen. Het geheele garnizoen en de landweer waren opgeroepen.

ENGLAND.

Londen, 5 mei. In den namiddag van zaterdag is een persoon van een verdacht voorkomen in Scotland Yard gearresteerd, welke naar het hotel van sir *Robert Peel* voert. Deze persoon stond sedert geruimen tijd in de straat tegenover het hotel, en nam aandachtig al de rijklijgen op, welke zich naar den eersten minister begaven. Toen een voorbijganger hem het ongepaste van zijn gedrag opmerken, begon deze man uit te vreden tegen sir *Robert Peel*, zeggende dat hij hem om het leven wil-

de brengen, omdat hij den heer *Smith O'Brien*, zinnen-lange broet en kampvechter voor de belangen van Ierland, gevangen had doen zetten. Daarop is hij in de laad gegaan, met oogmerk om binnen te dringen tot in de woning van den minister, welke achter in een tuin gelegen is. Gelukkig kwam er juist een politie-dienaar bij, die, op de weigering van den man om weg te gaan, hem gevat en naar de hoofd-wacht van Gardener's lane gebragt heeft. Deze persoon heeft verklaard *Jacob Cuthbert* te heeten, en van beroep huisschilder te zijn.

De heer *Smith O'Brien* heeft dezen morgen aan *O'Connell* geschreven, om hem te verzoeken, af te zien van de motie, welke hij heden in de Kamer der Gemeenten zal doen, en welke zou strakken om zijne in-vrijheid-stelling te doen uitspreken.

— Te Axbridge heeft II. zaterdag een man zijne vrouw aan eenen anderen man verkocht voor 5 sh. en een gallon bier; de verkoop had in een wijnhuis plaats.

FRANKRIJK.

Paris, 5 mei. De instructie betrekkelijk den aanslag op s konings leven is bijna voleindigd, en zoo niets tusschen beide komt om de zaak meer te verwickelen, dan zij het oorspronkelijk was, is het waarschijnlijk, dat zij den 20sten mei voor de commissie uit het Hof der Pairs, welke de ambtsverrigtingen van kamer van beschuldiging moet uitoefenen, gebragt zal worden. Zou men zegt is het de eerste president, *Frank Carré*, aan wien de kanselier de taak heeft opgedragen, om in naam der commissie haar rapport uit te brengen.

Reeds sedert geruimen tijd spreekt men er van, dat de maarschalk *Bugeaud* eerlang naar Frankrijk denkt terug te keeren. Men heeft zelfs verzekerd, dat zijne gezondheid zeer geleden en dat hij, op grond daarvan, verzocht had, in het opperbestuur over Algérie door een ander vervangen te worden. Inderdaad schijnt het (zegt een blad) genoegzaam zeker, dat er ernstig gedacht wordt aan het ten uitvoer leggen van het oude ontwerp, om Algérie in een onderkoningrijk te verkeeren en er den hertog van *Aumale* als onderkoning te plaatsen. In dat geval zou de maarschalk *Bugeaud* tot kommandant van Parijs benoemd worden en als zoodanig den heer *Lapich* vervangen. Het is niet naar Metz zou zenden om er de 1ste divisie te kommanderen. Bij deze verandering zou het traktement van kommandant van Parijs in evenredigheid met den rang van den maarschalk gebragt worden, en even zoo ook zijn gezag. Men zat zich herinneren, dat reeds van den tijd af, dat de bouw der afgezonderde forten begon, gezegd geworden is, dat het bevel daarover aan den maarschalk *Bugeaud* zou opgedragen worden.

Binnenlandsche berigten.

Arnhem, 3 mei. Dezer dagen plaatste de heer *Vreede*, in het *Weekblad van het Regt*, eene oproeping aan den heer *den Tex*, om het initiatief te nemen tot voorloopige afschaffing der lijfstraffen. Wij hebben die oproeping beschouwd als eene fijne ironie van den utrechtischen hoogleraar op zijnen amsterdamschen ambtgenoot, dien hij aldus zijne volstrekte onbeduidendheid en zwakheid als lid der vertegenwoordiging wil onder de oogen brengen. Hoe goed geschikt de heer *den Tex* voor het nemen van zulk een initiatief moet geacht worden, hebben dezer dagen de beraadslagingen over den eersten titel van het Strafwetboek bewezen, waar de heer *den Tex* reeds heeft gesproken maar voor gestemd. Welke goede verwachtingen moet zulk eene handelwijze niet geven voor de voortreffelijkheid van een werk, dat uit eene beraadslaging zou ontspruiten over een voorstel, van dien wettenden en besluiteloozen heer komende!

NADER VERSLAG van de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van woensdag 6 mei.

In die zitting heeft de commissie tot de verzoekschriften verslag uitgebragt:

I. Bij monde van den heer van *Leeuwen*, op een adres van *D. Zuidmeer*, slager te Kralingen (Zuid-Holland), zich beklagende over een aanslag in de personele belasting. — Orde van den dag.

II. Bij monde van den heer *Strens*, op adressen van: 1o. het collegie van diakenen der nederlandsche hervormde gemeente te Utrecht; 2o. den breeden kerkeraad der gereformeerde gemeente te Gonda; 3o. diakenen der nederlandsche hervormde gemeente te

Schiedam; 4o. idem van die te Schipluiden, ring Delft, — allen bevestigende tegen het wetsontwerp wegens de ondersteuning van behoeftigen. — Nederlegging tot 10 de heeren *Nacken* en *Schmied*, beide eveneens 26 stemmen kooplieden en eigenaars te Rotterdam, aandringende op de behartiging der nederlandsche belangen op een eventueel traktaat met betrekkelijk het wederzijdsch tarief van in- en uitgaande regten. — Gratie en ver-zending aan de minister van binnenlandsche zaken en van financiën.

III. Bij monde van den heer *Vijlmeers Verhoeven*, op een adres van *B. de Roo*, c. s., korenmolenaar te Eede (provincie Zeeland), die ten hunnen behoeve de tusschenkomst der Kamer inroepen, betrekkelijk den accijs op het gemaal. — Orde van den dag.

IV. Bij monde van den heer *Dijfvelde*, op een adres van *P. Bijl*, oud-molenaar te Heukelom, eenen nieuwen door hem uitgevonden watermolen aanbepelende. — Orde.

V. Bij monde van den heer *Hiddema Jongma*, op een adres van *G. Vermeulen* c. s., te Meere en te Westvoort; geacht te hebben kagehalsmeden, die gedeeltelijken vrijden verkoop van den accijs op de steenkolen, ten behoeve hunner mederijen. — Gratie en ver-zending van een afschrift aan den minister van financiën.

Over den tweeden titel van het eerste boek van het Wetboek van Strafrecht werden nog de volgende beraadslagingen gevoerd:

De heer *den Tex* oordeelt, dat het stelsel, hetwelk in dezen titel vervat is der natip allezins tot eere strekken moet. Hij vindt het niet tegenstrijdig, dat er in dezen titel van *inbetreffende straf* gesproken wordt, want het cellulair stelsel heeft wel ten doel de verbetering van misdadigers, doch tucht en straf blijft het altijd. Hij gelooft, dat het wellicht beter ware geweest, de eeroofsheid steeds van criminele veroordelingen te verbieden. Hij gelooft, dat men de deportatie wel onder de straffen had kunnen opnemen, zonder daarom nog het strafstelsel dienaangaande in te voeren. Hoezeer hij ook over de halve nog eenige bedenkingen tegen dezen titel heeft, acht hij het nogtans van belang, om daar te laten wat goed en nuttig is, en althoo het terugkomen op den oorspronkelijken weg te bevoorstellen. Hij zal derhalve de inlichtingen des ministers afwachten.

De heer *Wichers* heeft bedenkingen tegen artikel 1, dat vaststelt, dat niemand anders straffen kan ondergaan, dan die, welke bij de wetten bekend zijn. Op die wijze worden alle andere straffen, die niet in artikel 2 zijn opgenoemd, en die in wettelijke verordeningen zijn opgenomen, onuitvoerlijk.

De heer *Storm* zich gisteren alleen bepaald hebbende tot de ondersteuning van het wetsstel, moet thans zijne algemeene redenen opgeven, die hem tegen de voorbragt der wetten doen gestemd zijn: 1o. het behoud van de straf; ze is in strijd met de menscheijkheid, en, in stede van afschrik, verbasert zij het beter gevoel bij de lagere volksklassen, die de strafplaats als eene vertooning aanmerken; 2o. meent hij, dat het vaststellen van de straf van het cellulair stelsel thans nog niet gelukkig gekozen is, omdat er nog veel verschil van opinie over de doelmatigheid van dat stelsel bestaat. De regering zelve scheen aanvankelijk ook te aarselen, of zij het stelsel omhelzen zou; hare overtuiging kan dan ook niet zeer gevestigd zijn. Somskeer ontwikkelt vervolgens de bezwaren, aan de straf van verbanning verknocht, en besluit tot de afwijzing van de zinsneden belangrijke zinsneden.

Waarschijnlijk thans, voor de laatste maal, in deze zitting der Kamer, dat word voerende, mag ik niet eindigen zonder eenige woorden te roeren van het hoogste gewigt. Ik gevoel mij tot het spreken over denzelve gedrongen door het voorbeeld van eenigen mijner geachte medelidenden, die, in hunne rechtsover's lands belang, ook gisteren in beraadslagingen getreden zijn, die zich niet aan zijdelings aan hetteen in discussie zijnde eerste wetsontwerp zattoe hoorden. Ofschon ook eenigzins afwijkend van het ontwerp, thans in behandeling, is de zaak, waarop ik uwe aandacht en die der ministers wensch te vestigen, daaraan toch op het naauwst verbonden: zij kan strekken om den minister van justitie oplettend te maken op de noodzakelijkheid, om in de strafwetten voorzieningen op te nemen, tegen aanmattingen van gezag, als die, tegen welke zoo luide en regtma-

tige klagten in de Oost opgaan. — Het is toch meer dan waarschijnlijk, dat de minister van justitie niet vreemd blijft aan de beraadslagingen, die tot de koloniale wetgeving en de koloniale belangen betrekking hebben, en het staat, dat allen gevalle vast, dat zij, die in de kolonie zelve niet justitiabel zijn, zich, wegens overbrenging der wetten, met name van magt, in het moedwillig zinnen behooren te onthouden. Zoo daaromrent twijfel zou kunnen bestaan, die twijfel zoude, bij de lezing van artikel 92 der wet op de regterlijke organisatie, moeten wegvallen.

»Gij allen, Edel Mogende Heeren! hebt gewis, even als ik, met bezorgdheid en leedwezen vernomen de tijdingen, uit de Oost na en dan tot ons komende. Die tijdingen zijn waarlijk verontrustend; zij getuigen van de noodzakelijkheid om veranderingen te brengen in ons koloniaal beheer, want zij bewijzen ons, dat in de Oost geene veiligheid voor personen en bezittingen, geene waarborgen tegen onregelmatige handelingen, geene zekerheid van regt bestaat. Gij weet hoe de onregelmatige handelingen, door wel noch regel gebonden, oppermagtig regeren; gij weet welke de uitwerkselen zijn van zijn magteloos bestaan.

»Ik begrijp zeer wel, dat die landvoogd niet voor elke aangelegenheid bevelen en instructies kan aanvragen, en voor buitengewone gevallen met een uitgebreide magt moet zijn voorzien, — maar dat hij, bij den ongestoorden loop der dingen, bij het genot van rust en orde in de kolonie, eigendunkelijk en oppermagtig zal tusschen beiden treden in zijnde re overrekomsten en gewoonten maatregelen zal nemen die zoovele belangen kwetsen en krenken. De betalingen der bank zal kunnen schorsen, den loop des regts met een enkel bevel stremmen, ingezetenen van hunne vrijheid beroven, van hunne bezittingen verwijderen, uit de kolonie te bannen, en naar Europa doen terugkeeren, zich zelfs bemoeien in zaken, die geheel buiten zijn gezag vallen, zonder welken te raadplegen, zonder uitspraak eens regters, zonder vorm van proces, althoo het eigendunkelijk gezag zulke daden zijn met het bestaan van een koninkrijk. Het is in Europa, dat de wetten worden gemaakt, die ons regeren, die ons beschermen, die ons land, waar geene wet heerscht, waar geene zekerheid bestaat, waar geene godsdienst, geene orde, geene bescherming verzekert als den Nederlander, voor persoon en goederen, de Nederlander zonder veiligheid, zonder bescherming zal blijven op nederlandsch gebied in de Oost.

»Ik wil volstrekt geene driften hebben in het spel gebragt, de namen van de slagtoffers der geplengde geweldendigen doen bij mij niets ter sake; *Claban van de West-Indië*, allen zijn mij in deze zaak even na, even lief; ik vraag alleen, hoe men tegen Nederlanders tegen eigendunkelijke handelingen tegen onregelmatige aanradingen van al wat hun waard en dierbaar is; ik protesteer met den meermalen tegen eene autocratie, die de gewichtigste bezitting van de staat te gronde rigt; en die in hare gevolgen noodlottigst moet worden geacht.

»Ik heb, gisteren, den tijd gittig te maken inspanning ophanden zijnde scheiding in de volgende zitting der Staten-Generaal, de beraadslaging en voorstellen, in die zitting van maatregelen, en het besluit van de Staten-Generaal aan uwe bevestiging te binden, en de onzekerheden op te heffen, die uwe, sulke, als ik hoop, hetgeen te de overtuiging der noodzakelijkheid een verandering in artikel 59 der grondwet.

De voorzitter meent geen gebruik te moeten maken van de bevoegdheid, hem bij artikel 33 van het reglement van orde der Kamer gegeven, om namelijk, den spreker tot de behandeling van het ontwerp terug te roepen, doch acht het doelmatig de vergadering te verzoeken, zich tot de beraadslaging van den tweeden titel van het Wetboek van Strafrecht, thans in discussie, te bepalen.

De heer van *Remstrijn* heeft bezwaren tegen de

titel-zelfen. Hij wenscht echter de doodstraf niet onbepaald afschaffen te zien. De ondervinding toont volgens hem, aan, dat de algemeene en bijzondere veiligheid; alomt vordert, die straf te behouden. In die landen, waar men uit menschlievende beginselen diezelfde heeft afschaffen, is men dikwijf met terug komen. Het komt hem voor, dat de eerloosverklaring een anomalie in het penitentien stelsel is. Het kan niet medelven, om de toepassing dier straf geheel van het oordeel des regters te doen afhangen. Op die wijze zal dezelfde misdaad in het eene gewest anders bestraft worden dan in het andere. Kindlijk heeft hij zich niet voorgesteld, dat een ongelukkige, die de misdadige heeft niet kan betalen, daarvoor straf van den overheid zou worden gestraft.

De heer van Oosters heeft oordeel, dat het nog niet aangemaakt, dat het voorgedragen strafstelsel, dat men daarmede beoogt, zal beantwoorden en dat het inderdaad strekken zal tot verbetering van den misdadiger. Hij vindt het ook ondoelmatig, dat dezelfde straf zal worden toegepast tegen misdaden en misdadigen, die niet worden sommige gevallen, die misdadigen worden gestraft dan 100 jaren. Het stelsel wekkende de afkeer gaat aldus geheel verloren. Hij vindt de straf van verbanning, zoodanig als zij wordt voorgedragen, ondoelmatig, omdat de uitvoering daarvan geheel van de overheid kan afhangen, hetgeen hij ten aanzien van misdaden van staatkundigen aard, zeer ongepast beschouwt.

Hij ontvangt een missive van den heer Surinjar, ten geleide van 20 exemplaren van een betoog, tot wederlegging van het betoog, dat de Pmisson bevoegdheid van de overheid, om de uitvoering van het cellulaire gevangenisstelsel te maken. Nadrlegging op het harsau.

De heer van Rosenthal heeft alreede bezwaren tegen de voorgedragen strafstelsel. Hij vindt het ondoelmatig, omdat de uitvoering van de straf, die thans in de wet is bepaald, al dadelijk keurt hij het af, dat de uitvoering der eerloos-verklaring alleen van den overheid zal afhangen. De uitvoering van de straf der verbanning is aan groote moeilijkheden onderhevig. Hij keurt het voorts af, dat in de wet der straffen, de levenslange tuchthuisstraf niet voorkomt, maar dat de levenslange tuchthuisstraf, die in de wet is bepaald, wordt voorgedragen. De levenslange tuchthuisstraf is noodzakelijk geoordeeld, dat moet de zelve ook onder de straffen te worden gerangschikt. Wat de doodstraf aangaat, meent hij, dat het openlijk om deze af te schaffen, bij ons nog niet is gekomen. Hij geloof, dat de straf der deportatie in onze strafwetgeving diende voor te komen; dat dezelfde voor zware misdadigers, na het ondergaan der tuchthuisstraf, moest worden uitgesproken; en dat daardoor de 15-jarige cellulaire gevangenis kon worden verminderd. De vrees, die bij hem bestaat, dat de gevangenis, die in de wet is bepaald, gemeene zaak zouden kunnen maken, schijnt hem ongegrond te zijn. Het verschil van de overheid, om de uitvoering van de straf, die in de wet is bepaald, te maken, is onmogelijk en geloof, dat het allexins sake is, dit onderwerp te nemen in nader overweging.

De heer van Oosters vindt alreede onoverkomelijk bezwaar in artikel 4. Zoo als dat artikel nu is gesteld, kan het van den regter alleen afhangen, eene straf toe te passen, waaraan verbodt zijn verbonden, dat de gevangenis, behalven de gevangenis, zullen, om in de maatschappij terug te keeren. Het tweede bezwaar is voor hem gelegen in artikel 19. Dezen titel, volgens hetwelk een veroordeelde, gedurende zijnen straf, buiten het beheer zijner goederen wordt voorgesteld. Men heeft daarbij het oog verloren, dat het dikwijf gebeuren kan, dat misdadigers met het beheer van goederen van anderen worden belast; volgens dit artikel, nu, zullen zij ontzet worden van het beheer van goederen, maar het toeliet zijnen houden over die van anderen. Dit is eene groote anomalie. De heer van Oosters komt nog nader op zijn gevoelen terug, ten aanzien der eerloos-verklaring, die de overheid kan afhangen.

De heer van Oosters wenscht acht de beraadslaging over dezen titel van het grootste belang. Niet alleen omdat daarin het gehele strafstelsel is opgenomen, maar omdat van de beraadslaging en stemming het gehele onderwerpen werk afhangt. Z. Exc. moet de bijzondere aandacht der Kamer hierop te moeten vestigen. Gedurende twee dagen is er in ochtend- en avond-zittingen beraadslagd over de vraag, of de beraadslagingen over dit eerste boek zouden worden uitgesteld. De leden, die zulke verlangden, zijn in hunne poging niet geslaagd. De 1ste titel werd door de meederheid aangenomen. Wanneer men nu er in elagen mag, om de beraadslagingen over den 2den titel tot eene volgende zitting te verdagen, dan wordt de beslissing van gisteren avond geheel vernietigd en dan wordt het 1ste boek thans niet vastgesteld. Bij eene verwerping van den tweeden titel, zou Z. Exc. de overige moeten intrekken, omdat deze op den tweeden titel gebouwd zijn. De minister oordeelt, dat het aangemerkt sommige leden behoort te overtuigen, dat zij over ondergeschikte bezwaren dienen te worden overtuigd, dat de zaak niet wegens de overheid te stellen. Voorts merkt Z. Exc. op, dat hij reeds twee malen het voorgedragene strafstelsel heeft verdedigd en aangegeven, en dat hij zich, zige thans, bepalen zal tot de beantwoording der bedenkingen, die op de onderscheidene artikelen gemaakt zijn. Wat artikel 4 aangaat, is het doel van betaelve geen ander, dan dat er geene straffen kunnen worden opgelegd, dan die, welke bij de wetten bekend zijn. Men heeft daardoor willen voorkomen, dat de regter, of eenige andere autoriteit straffen invoere, die niet in de wet vermeld zijn. Er moet geen misbruik mogelijk zijn. Men moet geene 40 jaren tuchthuisstraf kunnen opleggen, om misdadigers van de doodstraf te bevrijden, en alzoop eene straf opleggen, die bij de wet niet bekend is. Ten aanzien van de doodstraf, zegt Z. Exc. op dat zoo dikwijf, behandelde punt niet te zullen terugkomen, omdat het getal voorstanders van de afschaffing dier straf in de Kamer zeer gering is. Ook hij geloof, dat wellicht de tijd zal komen, dat men haar geheel afschaffen ontboren, maar bij de geheele omwenteling van ons strafstelsel, is het voorafneem gevaarlijk, daartoe te besluiten. Indien het stelsel, dat in de wet is bepaald, zal zijn ingevoerd, en men niet wil, dat 15 jaren tuchthuisstraf te langwijf moge worden, dan zal altijd de noodzakelijkheid bestaan, om de doodstraf, daarop terug te komen, doch bij de geheele afschaffing van alle schorsstraffen, behalve die des doods, is het gevaarlijk te achten, ook hier te ver te gaan. Z. Exc. betwijfelt de echtheid van het bericht nopens de schorsing der uitvoering van het cellulaire stelsel in Pruisen; het kan wellicht voortduren uit de spa van eenen tegenstander van dat stelsel. Z. Exc. kan niet als waarheid aannemen, dat de Pruisische regering op dat stelsel is teruggekomen. Mogt het bericht waarheid bevinden, dan kan men de omstandigheden niet, die tot de schorsing aanleiding hebben kunnen geven. De minister kondt de uitvoering van de straf der verbanning geenszins voor onmogelijk. Al mogen Pruisen en Hannover het binnenkomen van vreemdelingen mogelijk gemaakt hebben, dan zijn er nog vele andere staten, bij voorbeeld, Engeland en Amerika, waarvan men niet wijk kan nemen. De regering kan niet willooerig, indien zij, op eenen der overheid verhandelt, die zijn bannisse niet verberkt, dan vast blijft de zijn verblijf aanwijst. Z. Exc. kan niet begrijpen, waarom men dezen titel verwerpen zal, om eene bepaling, die in eenen volgenden eerst voorkomt, de levenslange tuchthuisstraf namelijk. Dier straf is geene gewone straf, die op alle misdadigers kan worden toegepast. Maar zij zal alleen kunnen worden uitgesproken tegen hen, die zich aan herhaling van misdadig schuldig maakt, en alzoop tegen verstokte misdadigers. Bij het verlenen van gratie, kan deze speciale straf recht niet in aanmerking komen, doch in alle gevallen de vraag over de doeltreffendheid van dier straf, komt eerst bij de beraadslaging van den 2den titel te pas. Wat de eerloos-verklaring aangaat, moet men wel in het oog houden, dat zij een strafstelsel uitmaakt, hetwelk reeds in onze burgerlijke wetgeving is opgenomen. Hij kan niet inzien, dat degenen, die tot gevangenisstraffen zijn veroordeeld, wanneer zij de gevangenis verlaten, met de meeste eer zouden moeten worden ontrouwen. Hij is het cellulaire stelsel met ernst toegedaan, doch hij

verlangt dat de schorsing in de maatschappij steeds bekend zij en worde getroffen. Reeds zal het eene groote omwenteling zijn, dat alle schorsstraffen ophouden, dan dat men te seer aan eene theorie zou blijven hechten. Kindlijk, wat de gevangenis betreft, voor de niet betaald wordende beste op te leggen, is het doelmatig, dat men eene straf onderga, indien men die, waartoe men veroordeeld wordt, niet dragen kan.

Bij hoofdlijke omvraag, verklaarden er zich 30 leden tegen en 25 voor het voorgedragene strafstelsel. Z. M. verbiedig zal worden verzocht het ontwerp in naders overweging te nemen.

Sitting van 7 mei.

Na eenige oogenblikken in comité-generaal vergaderd geweest te zijn, is de zitting openbaar geworden en in de eerste plaats beraadslagd over het ontwerp van wet nopens de haringvisserij. De heer van Oosters heeft dat ontwerp verdedigd en de doelmatigheid van hetzelfde betoogd. Hij ging de oorzaken na van den achteruitgang der haringvisserij, en onderzocht de middelen, om deselve te herstellen. Het vervroegen van het tijdstip der vangst van den haring zal, naar hij vertrouwt, daartoe medewerken.

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken, ad interim, heeft het ontwerp verdedigd en toegelicht. Ten gevolge van het verlangen der directie van de groote haringvisserij wordt thans voorgedragen, het tijdstip van de vangst van den haring te vervroegen. De ondervinding had de noodzakelijkheid daarvan aangetoond. De haring was toch in de laatste jaren eerder rijp en vol, en de concurrentie, die wij allengs ondervonden, maakt eene vroegere vangst allexins wenschelijk. Men hoop, dat op die wijze de schade, in vroegere jaren ondervonden, zullen worden voorkómen. Immer op vele plaatsen buiten 's lands werd onze haring, tot groote schade, te laat aangebragt. Bij sommigen is echter de vrees ontstaan, of deze vervroeging geen ongunstigen invloed op de deugzaamheid van den haring zou kunnen uitoefenen, en of daardoor de roem en de groote reputatie van dezen tak onzer nationale nijverheid niet zou worden vernietigd. De regering is echter voornemens, om vroegtijdig door deskundigen te doen onderzoeken, of de haring vol en rijp wezen zal en daarna met de directie der groote visscherij zoodanige voorstellen te be-ramen, dat de vloot niet uitkele dan nadat men daarvan de overtuiging hebben zal. De regering behoudt zich dan ook de bevoegdheid voor, om, indien de ondervinding de noodzakelijkheid daarvan mogt aantoonen, op het ontwerp terug te komen.

In hoofdlijke omvraag, is het ontwerp aangenomen met algemeene stemmen, (er waren 40 leden tegenwoordig).

Daarna is het ontwerp van wet nopens de kosten van de Dedemsvaart, onder beraadslaging, met algemeene stemmen aangenomen.

Kindlijk worden de beraadslagingen geopenl over het derde, heden aangelegde ontwerp van wet, namelijk wegens den weg van Maastricht naar de geldersche grenzen.

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft getuend een paar zinsneden, in het algemeen verslag der centrale afdeling over dit ontwerp voorkomende, niet stuwijgende voorbij te mogen laten gaan. Er wordt daarin gesproken van de kostbaarheid van den aanleg van sommige gedeelten van den weg van Maastricht tot de geldersche grenzen; men beval der regering de noodige maatregelen in het onderhoud van den weg aan. Men wenschte, dat er misbruiken plaats hadden. Men wenschte, dat door de regering ten opzichte onderzoek gedaan werd, enz. Er waren daaraan vermoedens van geldverspilling, van onaanvaardbare afschietingen, enz. geopperd. Die afschietingen zag Z. Exc. niet onantwoord laten. Zij zijn in het openbaar geschied en Z. Exc. meent, dat ook openlijk te moeten worden besproken. Zoo spoedig worden er maar al te dikwijf geruchten verspreid, die eenen schadelijken invloed kunnen uitoefenen. Men behoort zich te wachten, daarvan voorbeel te geven. Nog dezer dsen las Z. Exc. in een der nieuwspapieren, dat er wellicht nog nooit zoo veel gestoffen en verkocht werd, als bij de werken van het Haarlemmermeer. Op die wijze worden de afschietingen van mannen, die zich aan het hooft dier werken bevinden, miskend. Men verliest te seer uit het oog, dat zich veelvuldige omstandigheden bij de uitvoering van werken, kunnen voordoen, die aanvankelijk niet worden voorzien, en waardoor de berekeningen kunnen falen. Wat nu de geruchten aangaat, nopens de kostbaarheid van den aanleg van sommige gedeelten van den weg van Maastricht tot de geldersche grenzen, dat er heeft plaatsgehad eene onderzoek naar de uitvoering plaats gehad. De uitvoering der werken, die door de zorg en onder het toezicht van de ambtenaren van den waterstaat, in Maastricht is ondernomen worden, laat niets te wenschen over. De aanleg van het gedeelte wegs tusschen Maastricht en de Geldersche grenzen, hebben 30 ambtenaren medegewerkt, alle zeer bekende en soliede ambtenaren, die aan verschill-

